

a proto se určuje, že žalovanému přísluší vzájemná k započtení namítnutá pohledávka aspoň v téže výši 5.797 Kč 33 h, čímž následkem započtení (§ 1438 obč. zák.) zanikla úplně pohledávka žalobcova a bylo proto zamítnouti žalobní nárok.

Čís. 10332.

Důkaz listinou jest přípustiti průvodním usnesením jen, byla-li popřena pravost listiny neb okolnost, jež má býti listinou prokázána.

Odvolací návrh jest posuzovati podle obsahu celého odvolání.

Bezelstnost postupníka (§ 1396 obč. zák.) znamená, že nevěděl v čase postupu aniž v čase uznání dlužníkovy o vzájemných pohledávkách neb o jiných námitkách postoupeného dlužníka a že je ani při náležité pozornosti nemohl shledati.

Uznáv proti bezelstnému postupníku postoupenou pohledávku vzdal se postoupený dlužník i námitky započtení své vzájemné pohledávky za postupitelem.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1930, Rv I 1765/29).

Žalující banka, postupnice firmy F., domáhala se na žalovaném zaplacení 6.095 Kč. Žalovaný namítl započtením vzájemnou pohledávku 8.620 Kč, jež mu příslušela proti firmě F. Procesní soud první stolice uznal po právu i zažalovanou pohledávku i pohledávku namítanou započtením, čímž byla zažalovaná pohledávka vyrovnána. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) vytýká dovolatelka, že odvolací soud nepřihlédl k obsahu dopisu žalovaného ze dne 22. května 1926, maje za to, že nelze k němu hleděti, anž důkaz dopisem tím byl sice nabídnut a proveden, ale nebyl připuštěn. To činí neprávem, neboť obsah dopisu toho stal se nesporný tím, že se žalovaný na podporu svého právního výkladu odvolal na jeho doslov, aniž jeho pravost při jeho předložení popřel (§ 312 c. ř. s.). § 298 poslední odst. c. ř. s. ukládá sice soudci, by odpůrce předkladatelova vyzval, by se vyjádřil o pravosti listiny, avšak odpůrce zastoupený advokátem jest povinen se vyjádřiti i bez této výzvy (§ 312 c. ř. s.), neboť v §§ 298 a 312 c. ř. s. sankce na opomenutí této výzvy není stanovena. Pravda sice, že první soud neprohlásil průvodní usnesení, jímž připuštěn důkaz dopisem ze dne 22. května 1928. To však nebylo v souzeném případě vadou soudního řízení. Důkaz listinou musí po rozumu § 277 c. ř. s. býti připuštěn průvodním usnesením jen, popřel-li odpůrce dokazovatelův pravost listiny neb okolnost, která měla listinou býti prokázána (Viz Neumann Komentář

k § 277 c. ř. s.). Toho však tu nebylo, neboť žalovaný nepopřel ani to ani ono, nýbrž jen smysl a právní význam listiny, zda z ní lze vyčísti uznání dluhu čili nic, a proto nebylo potřebí, by byl důkaz listinou připuštěn průvodním usnesením. Bylo proto k obsahu dopisu, jenž jest závažným pro rozhodnutí sporu, přihlížeti v řízení odvolacím a, ano se tak nestalo, jest odůvodněnou výtku rozporu se spisy.

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) uznává odvolací soud správně, že, uzná-li dlužník proti bezelstnému postupníku postoupenou pohledávku, vzdává se tím veškerých námitek proti pohledávce, tedy i námitky započtení proti postupiteli (§ 1396 obč. zák.) a že dopis dlužníkův ze dne 22. května 1926 (správně 1928) obsahuje uznání pohledávky nyní zažalované žalovaným, jakož i jeho slib ji zaplatiti se žádostí o poshovění; odvolací soud však pochybil, pokládaje odvolací návrh na změnu rozsudku první stolice a na prisouzení žalobní pohledávky za nedostačující k tomu, by mohlo odvolacím soudem býti zamítnuto započtení vzájemné pohledávky. Odvolací návrh jest posuzovati v souvislosti s celým odvoláním, ano odvolání a jeho konečný návrh jest jediným celkem, a nelze odvolací návrh posuzovati samostatně bez zřetele k obsahu odvolacího spisu. Rozsudkem prvního soudu byl pod písm. a) uznán žalovaný povinným, aby zaplatil žalující bance zažalovanou pohledávku Kč 6.095 s přísl. do 14 dnů pod exekucí. Navrhujíc změnu rozsudku první stolice v tom směru, by byl žalovaný odsouzen k zaplacení zažalované sumy podle žaloby a k náhradě útrat, neměla žalující banka na mysli změnu odstavce písm. a) rozsudku první stolice, jímž jejímu žalobnímu návrhu bylo plně vyhověno, nýbrž mohla míti na mysli jen změnu odstavce písm. b), jímž byla uznána za pravou vzájemná k započtení namítnutá pohledávka žalovaného 8.620 Kč a jímž bylo vysloveno, že zažalovaná pohledávka jest úplně vyrovnána. Že jí tanula na mysli jen tato změna, vyplývá zřejmě z obsahu odvolání, v němž se zdůrazňuje, že se listinným uznáním postoupené pohledávky proti postupníku vzdal žalovaný námitky započtení a že se první soud nezabýval tímto prohlášením žalovaného, ač žalobkyně již v žalobě naň kladla váhu a o něm nabídl důkazy.

V tom směru tedy odvolací soud pochybil. Soud odvolací nemůže však nicméně ve věci samé rozhodnouti, poněvadž se nižší soudy nezabývaly následkem nesprávného právního úsudku (§ 496 čís. 3 c. ř. s.) další námitkou žalovaného, že žalující banka nebyla při postupu zažalované pohledávky bezelstnou, vědouc prý o tom, že žalovanému přísluší vzájemná pohledávka proti firmě F. ve výši přesahující žalobní pohledávku. Důkazy o této okolnosti nebyly nižšími soudy dílem vůbec provedeny, dílem nebyly provedené důkazy zhodnoceny. Nejvyšší soud neshledává správným právní názor odvolacího soudu, že obmyslným postupníkem jest jen ten, kdo uznání dluhu na dlužníkovi vyloudil, věda, že dluh jest neplatným nebo že již zanikl. Po rozumu §§ 1396, 326 a 368 obč. zák. nelze postupníka ani tehdy pokládati za bezelstného, když věděl o vzájemných pohledávkách neb o jiných námitkách dlužníkůvých v čase postupu pohledávky nebo v čase uznání pohledávky dlužníkem,

jakož i tehdy, když při náležité opatrnosti musil seznati, že dlužníku přísluší námitky postoupenou pohledávku co do jsoucnosti neb rozsahu ohrožující (obdoba §§ 326, 368 a 1493 obč. zák., Randa vlastnictví § 20 O řádném vydržení). Právní názor odvolacího soudu nemá v zákoně opory. Poněvadž bezelstnost postupníkovy při postupu pohledávky jest jedním z hlavních předpokladů pro použití § 1396 obč. zák., zůstalo řízení, any nižší soudy potřebné důkazy neprovedly a zjištění neučinily, kusým a bylo proto podle § 510 c. ř. s. zrušiti nejen rozsudek soudu odvolacího, nýbrž i, poněvadž nelze věc učiniti zralou k rozhodnutí bez spolupůsobení prvního soudu, i rozsudek tohoto soudu a věc mu vrátiti, by, doplně řízení, znovu o věci rozhodl.

Čís. 10333.

Zásady §§ 932 a 1298 obč. zák. platí i na Slovensku.

Kdo uplatňuje redhibiční nárok, může žádati o uznání, že kupní smlouva jest zrušena, a žádati vrácení zaplacené kupní ceny. I když nežádá, by rozsudečným výrokem bylo určeno zrušení kupní smlouvy, stačí žádost o zaplacení kupní ceny. V důvodech rozsudečných jest však ustáliti, že kupní smlouva jest zrušena.

Na základě redhibičního nároku přísluší nárok na výlohy vzniklé zaplacením daně z obratu a útraty znaleckého posudku, vyžádaného od státního výzkumného ústavu.

Kdo se domáhá náhrady interese pro nesplnění nebo nesprávné splnění smlouvy, musí dokázati jen smluvní závazek, kdežto na odpůrci jest, by prokázal, že mu bez jeho viny nebylo lze smlouvu vůbec nebo řádně splniti.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1930, Rv I 1773/29).

Proti žalobě pražské firmy proti slovenské firmě o zaplacení kupní ceny za textilní zboží namítla žalovaná firma započtením vzájemné pohledávky. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o žalobě dále jednal a znovu rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e h:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvody čís. 2, 3 a 4 § 503 c. ř. s., nelze upřít oprávnění. Žalovaný domáhá se k započtení proti žalobcově pohledávce určení, že mu přísluší vzájemný nárok na náhradu této škody a ušlého zisku: 1. vrácení tržové ceny za 71 metrů shantungu, 2.627 Kč 2. náhradu zaplacené 2% daně z obratu 52 Kč 54 h, 3. náhradu útrat spojených s prozkoumáním zboží státním zkušebním a výzkumným ústavem pro textilní průmysl v Brně 235 Kč 20 h, 4. náhradu výloh zaplacených odběratelům za zhotovení 17 obleků 1.840 Kč, 5. 20% ušlý zisk